

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till temporärt ordnande av företagares rätt till utkomstskydd för arbetslösa

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till temporärt ordnande av företagares rätt till utkomstskydd för arbetslösa (RP 239/2021 rd): Ärendet har remitterats till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Timo Meling, arbets- och näringsministeriet
- överinspektör Ari Sormunen, NTM-centralen i Nyland, enheten för juridiska tjänster
- jurist Antti Ristimäki, Folkpensionsanstalten.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- social- och hälsovårdsministeriet
- UF-centret
- Nylands arbets- och näringsbyrå
- Finlands Kommunförbund.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås en temporär ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

En person som är sysselsatt på heltid i företagsverksamhet har i princip rätt till arbetslöshetsförmån, om hela företagsverksamheten upphör. Under covid-19-pandemin har man kunnat avvika från detta villkor med stöd av en temporär bestämmelse om företagares rätt till arbetsmarknadsstöd i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Den föregående temporära bestämmelsen upphörde att gälla den 30 november 2021.

I och med den förvärrade pandemisituationen fogas till lagen om utkomstskydd för arbetslösa på nytt temporärt motsvarande bestämmelser som de tidigare temporära bestämmelserna om företagares rätt till arbetsmarknadsstöd.

Betänkande AjUB 19/2021 rd

Propositionen hänför sig till den första tilläggsbudgetpropositionen för 2022.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt och gälla till och med den 28 februari 2022.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

I propositionen föreslås att lagen om utkomstskydd för arbetslösa ändras temporärt så att företagare ska ha rätt till arbetsmarknadsstöd efter att sysselsättningen på heltid har upphört på grund av covid-19-pandemin, även om företagsverksamheten inte har lagts ned helt och hållet och de i lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreskrivna villkoren för utbetalning av arbetslöshetsförmån på grund av att arbetet i företaget upphört inte uppfylls. Bestämmelsen avses gälla till och med den 28 februari 2022.

Den föreslagna ändringen motsvarar i huvudsak de temporära bestämmelser om företagares rätt till arbetsmarknadsstöd som gällde mellan den 8 april 2020 och den 30 november 2021. Den inkomstgräns som visar att sysselsättningen på heltid har upphört ska dock justeras med en lönekoeficient så att den motsvarar ändringarna i de övriga inkomstgränserna i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Pandemin är fortfarande aktiv i Finland och på grund av den variant av viruset som spred sig hösten 2021 ökade infektionerna betydligt i slutet av året. I det rådande läget kan samhällets funktioner inte utan spridningsrisk säkerställas helt till exempel med hjälp av ett coronapass, utan man har varit tvungen att begränsa olika samhällsfunktioner för viss tid. Begränsningarna försvårar utövandet av näringsverksamhet, och därför är det nödvändigt att trygga företagarnas försörjning under begränsningstiden. Regeringen anser det motiverat att föreslå att arbetsmarknadsstöd betalas till företagare med stöd av en temporär bestämmelse endast under de tidsbegränsade restriktionerna i samband med hanteringen av pandemin, eftersom det är svårt att förutse hur pandemin påverkar samhället eller utövandet av näringar.

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet anser att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker därför lagförslaget utan ändringar. Utskottet upprepar de farhågor som uttrycktes i betänkandet AjUB 11/2021 rd över att kortvariga temporära bestämmelser försvårar företagarnas försörjning och orsakar administrativt arbete för arbets- och näringsbyråerna och Folkpensionsanstalten som sköter verkställigheten. Utskottet påpekar att man i fortsättningen också vid temporära ändringar bör undvika att de införs för mycket korta perioder åt gången. Detta för att bestämmelserna ska vara förutsägbara och begripliga. Om det ändå blir nödvändigt, måste fortsatta beslut fattas och information om dem ges i tillräckligt god tid.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 239/2021 rd utan ändringar.

Betänkande AjUB 19/2021 rd

Helsingfors 25.1.2022

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Aino-Kaisa Pekonen vänst
medlem Kim Berg sd
medlem Bella Forsgrén gröna
medlem Tuomas Kettunen cent
medlem Rami Lehto saf
medlem Jukka Mäkynen saf
medlem Anders Norrback sv
medlem Ilmari Nurminen sd
medlem Juha Pylväs cent
medlem Arto Satonen saml
medlem Ruut Sjöblom saml
medlem Riikka Slunga-Poutsalo saf
medlem Sofia Virta gröna
ersättare Antero Laukkanen kd
ersättare Jari Myllykoski vänst
ersättare Paula Werning sd.

Sekreterare var

utskottsråd Marjaana Kinnunen.

Betänkande AjUB 19/2021 rd Reservation

Reservation

Motivering

Enligt propositionen ska giltighetstiden för de temporära bestämmelserna om företagares rätt till arbetsmarknadsstöd förlängas för tiden 1.1—28.2.2022, eftersom covid-19-pandemin fortfarande pågår. Syftet med den temporära ändringen är att underlätta företagarnas svåra ekonomiska situation under coronakrisen.

Coronaläget är fortfarande besvärligt. Den ekonomiska osäkerheten är alltjämt stor. Folk har ändrat sina konsumtionsvanor och det har på vissa ställen försvårat situationen för företagarna. Också regeringens rekommendationer om restriktioner för näringsverksamhet försvårar situationen ytterligare.

Statsrådet har redan flera gånger föreslagit ändringar i utkomstskyddet för arbetslösa företagare.

Samlingspartiets och Sannfinländarnas utskottsgrupper har redan fyra gånger tidigare föreslagit att den lagändring som gäller utkomstskydd för arbetslösa för företagare ska gälla längre än vad regeringen föreslagit.

I propositionsmotiven tas det inte ställning till varför giltighetstiden förlängs med bara två månader. Det vore mer logiskt att förlänga giltighetstiden till slutet av maj.

Eftersom ingen vet med säkerhet hur länge de restriktioner som regeringen planerat kommer att pågå, är det motiverat att giltighetstiden för den temporära bestämmelsen om utkomstskydd för företagare förlängs till slutet av maj. Det är således motiverat att lagens giltighetstid är längre än vad regeringen har stannat för i sin proposition.

Även om det är möjligt att antalet företagare som får arbetsmarknadsstöd minskar, måste man beakta den osäkra situation som pandemin orsakar och som försvårar företagarnas verksamhetsförutsättningar. Dessutom medför restriktionerna inom näringsfriheten betydande olägenheter för ett flertal branscher.

Förslag

Vi föreslår

att lagförslaget godkänns enligt betänkandet men ikraftträdandebestämmelsen med följande ändring:

Reservationens ändringsförslag

Denna lag träder i kraft 20 och gäller till och med den 31 maj 2022.

Betänkande AjUB 19/2021 rd
Reservation

(2 mom. som i AjUB)

Helsingfors 25.1.2022

Arto Satonen saml
Ruut Sjöblom saml
Jukka Mäkynen saf
Riikka Slunga-Poutsalo saf
Rami Lehto saf
Antero Laukkanen kd